

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 22

Засновано у 2015 році

Рівне – 2025

УДК 37 : 005.591.61 -66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. Вип.22. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, К. М. Павелків, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2025. 364 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435>

Редакційна колегія

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Павелків Катерина Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редколегії:

Androszczuk Irena (Андрощук І. М.), доктор габілітований, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогіки Академії педагогіки спеціальної імені Марії Гжегожевської у Варшаві (Республіка Польща);

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Gluchman Vasil, PhD, професор філософії та етики факультету мистецтв Пряшівського університету (Словаччина);

Грицай Н. Б., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Національного університету харчових технологій, Українська наукова діаспора у Франції (Франція-Україна);

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Pelek Yurii, доктор габілітований, професор, професор кафедри досліджень школи і медіа факультету педагогіки і філософії Жешувського університету (Республіка Польща);

Pobirchenko Natalia (Побірченко Н. С.), доктор габілітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніці (Республіка Польща);

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Савчук Б. П., доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базюр Б.), доктор габілітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Ігнатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Sirojć Zdzisław (Сіройц Здзіслав), доктор габілітований соціальних наук в галузі педагогіка, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Бричок С. Б., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Skubisz Jolanta (Скубіш Йоланта), кандидат соціальних наук в галузі педагогіки, ад'юнкт відділу педагогіки і психології Академії гуманітарно-економічної в м. Лодзь, член групи соціальної педагогіки в Комітеті педагогічних наук Польської академії наук у Варшаві (Республіка Польща);

Остапчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання Рівненського державного гуманітарного університету;

Rebisz Slawomir, доктор освітнього менеджменту, доцент, доцент кафедри досліджень школи і медіа факультету педагогіки і філософії, Жешувський університет (Польща);

Шліхта Г. О., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри цифрових технологій та методики навчання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету.

Упорядники: проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.
Науково-бібліографічне редагування: наукова бібліотека РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 30 жовтня 2025 р.).

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

ЗМІСТ

Пустовіт Г., Петренко О., Баліка Л. Психолого-педагогічні детермінанти формування особистісних мотивів зростаючої особистості у виховному процесі закладів позашкільної освіти	6
Вознюк О., Шурин О. Використання педагогічних технологій у процесі формування прикладної та технічної творчості майбутніх учителів технологічної освітньої галузі	20
Козак Л., Гурин А. Розвиток пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в проєктній діяльності	30
Коляда Н., Кравченко О., Левченко Н. Підготовка майбутніх соціальних працівників до надання послуги раннього втручання	40
Козак Л., Кравченко О. Формування мовленнєвої компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами мнемотехніки	50
Мигович І. Інтернаціоналізація вищої мистецької освіти як чинник формування полікультурної професійної ідентичності майбутніх фахівців мистецького профілю: інституційна модель	59
Rudenko N., Rudenko W. Prokrastynacja i dojrzałość osobowa młodzieży uzyskującej wykształcenie	77
Skubisz J. Dydaktyczne znaczenie regionalnego dziedzictwa wartości narodowo-etnicznych. Zarys problematyki	88
Антонюк М. Освітня діджиталізація: трансформація змісту курсу ІКТ у підготовці педагогів різних спеціальностей	102
Ваколюк А., Поліщук І. Формування позитивного ставлення до праці через практичні завдання у виховній роботі	112
Козир М., Леонтєва І. Інноваційні освітні технології у травма-інформованому підході: потенціал асоціативних карт	124
Левчук В. Сучасні підручники з фізики для закладів загальної середньої освіти України: історичний розвиток, тенденції та напрями оновлення	136
Нестерук С., Синевич Б. Виховний аспект уроку зарубіжної літератури як одна із функцій навчального процесу	148
Ostapchuk M., Moroz L. Pedagogical system of teaching natural disciplines at school	157
Петренко І. Історіографічний аналіз проблеми просторової організації освітнього середовища початкової школи в зарубіжній педагогіці XXI ст.	170
Петренко С. Професійна підготовка ІТ-фахівців в умовах університету: середовищний та аксіологічний контексти	181
Стельмашук Ж. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	193
Танько А. Формування етичного складника професійної діяльності правоохоронців на гуманістичних засадах	200

Троценко В., Троценко Т., Кривенко Р., Сембрат С. Патріотичне виховання учнів закладів загальної середньої освіти засобами народних рухливих ігор	212
Fedoryshyn O., Stanislavchuk N. The development and present situation of vocational education	223
Ціпан Т. Формування у майбутніх учителів початкової школи готовності до професійної діяльності засобами навчальної дисципліни «Сімейне виховання молодших школярів»	231
Доробки молодих науковців	
Адах В., Білоус В. Цифрове освітнє середовище університету як чинник формування професійної культури і компетентностей майбутніх фахівців	241
Бондарев О., Кузнєцов О. Формування професійних і комунікативних компетентностей майбутніх педагогів у сучасному освітньому середовищі університету	253
Нгуьк Т. Humanization and commodification: philosophical perspectives on microlearning in education	268
Даньшин М., Чепурка О. Розвиток лідерських якостей майбутніх менеджерів соціальної сфери у процесі професійної підготовки	279
Наровлянська М., Лукацький Є. Методика оцінювання рівня готовності педагогів закладів позашкільної освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій: розроблення, валідація та нормування	290
Пелех В. Ціннісно-сміслова саморегуляція майбутніх менеджерів освіти: теоретико-емпіричне дослідження структурних компонентів	301
Перець В. Електронні ресурси та онлайн-курси як засіб розвитку аналітичної компетентності майбутніх економістів	321
Savushchik A. Cyfrowa transformacja pracy socjalnej: sztuczna inteligencja między perspektywami rozwoju a ryzykiem etycznym	331
Shamsutdynova M.-S. The axio-motivational structure of professional self-development of future foreign language specialists	342
Рецензії	
Wright James M. Axiopedagogy: theoretical and methodological concept and practical perspectives	355

УДК 378.091.33:[373.5.011.3-051:331]

DOI: 10.35619/iiu.v1i22.685

Олександр ВОЗНЮК

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри англійської мови з методиками викладання
у дошкільній та початковій освіті
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна
ORCID: 0000-0002-4458-2386
e-mail: alexvoz@ukr.net

Олена ШУРИН

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної, професійної освіти
та цивільної безпеки
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне, Україна
ORCID: 0000-0002-8804-7860
e-mail: olena.shuryn@rshu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРИКЛАДНОЇ ТА ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Анотація. У статті проаналізовано використання педагогічних технологій у процесі формування прикладної та педагогічної творчості майбутніх учителів технологій. З'ясовано сутність поняття «педагогічна технологія». Конкретизовано основні характеристики та досліджено різновиди педагогічних технологій.

Наголошено, що завдання педагога полягає у застосуванні такої технології навчання, яка б передбачала не тільки педагогічний вплив, але й педагогічну взаємодію, співробітництво й співтворчість у системі відносин «викладач – здобувач освіти». З'ясовано також, що основним засобом реалізації ідей і цілей технологічної освітньої галузі є проєктна діяльність. Розтлумачено сутність проєктної діяльності та роль педагога у процесі здійснення проєктної діяльності. Конкретизовано важливість проєктного навчання саме в технологічній освітній галузі.

На прикладі вивчення дисциплін «Прикладна та технічна творчість учнів» та «Декоративно-прикладна творчість учнів» у Рівненському державному гуманітарному університеті описано зміст предметів, які сприяють формуванню прикладної та технічної творчості майбутніх учителів технологічної освітньої галузі. Зроблено висновок, що саме проєктна діяльність є динамічним процесом, який сприяє розвитку прикладних та технічних творчих здібностей майбутніх учителів технологічної освітньої

галузі, забезпечує саморозвиток і самовдосконалення здобувачів освіти, стимулює пізнавальний інтерес, розвиває креативне мислення тощо.

Ключові слова: педагогічні технології, прикладна творчість, технічна творчість, технологічна освіта, проєктна діяльність, проєкт.

Постановка проблеми. Необхідність підвищення якості сучасної освіти, врахування світових тенденцій розвитку освітніх систем зумовили реформування вищої освіти та пошук ефективних теоретико-методичних засад підготовки майбутніх учителів. Тому пріоритетними освітніми завданнями є формування у майбутніх педагогів активного ставлення до навчання, здобуття необхідних теоретичних і практичних знань, умінь та навичок, самостійного та креативного мислення, прикладної та технічної творчості, уміння оперативно ухвалювати рішення.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Значний внесок у зміст технологічної освітньої галузі зробили О. Коберник, В. Мадзігон, В. Сидоренко, Д. Тхоржевський, Г. Терещук та інші вчені. Різні аспекти формування технічної та прикладної творчості майбутніх учителів технологій досліджували Р. Гуревич, А. Гуржій, А. Касперський, Д. Коломієць, М. Корець, С. Кулик, А. Оршанський, А. Протасов, В. Сидоренко, В. Титаренко, А. Цина та інші.

Мета статті – визначити та охарактеризувати педагогічні технології, що сприятимуть формуванню прикладної та технічної творчості майбутніх учителів технологічної освітньої галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головне завдання сучасної освіти – розвиток творчого потенціалу особистості майбутнього фахівця, здатного до нестандартного виконання професійних функцій. Реалізація цього завдання зумовлює необхідність упровадження в освітній процес сучасних педагогічних технологій та особистісно орієнтованого навчання, важливими показниками яких є освітні цінності майбутніх фахівців, зокрема професійний саморозвиток, самоосвіта, самореалізація й самовдосконалення.

Педагогічна технологія – це створена адекватно до потреб і можливостей особистості і суспільства теоретично обґрунтована навчально-виховна система соціалізації, особистісного та професійного розвитку і саморозвитку людини в освітній установі. Вона передбачає впорядковану професійну діяльність педагога, яка за оптимального використання ресурсів і зусиль всіх учасників освітнього процесу забезпечує ефективну реалізацію свідомо визначеної освітньої мети та можливість оптимального відтворення процесу на рівні, що відповідає рівню педагогічної майстерності педагога (Сучасні технології навчання). Це не просто набір методів, а ціла система, що оптимізує весь освітній процес, забезпечуючи його раціональність та досягнення високого рівня навченості здобувачів освіти.

Будь-яка сучасна педагогічна технологія являє собою синтез досягнень педагогічної науки і практики, поєднання традиційних елементів минулого досвіду і того, що породжено суспільним і технічним прогресом.

Отже, педагогічна технологія функціонує як наука, що досліджує найраціональніші шляхи навчання, як система принципів, прийомів і способів, що застосовуються під час навчання, і як реальний процес навчання та є інструментом для досягнення освітніх цілей, що забезпечує високу якість та ефективність процесу навчання.

Основними характеристиками педагогічної технології є системність (послідовність і взаємопов'язаність навчальних цілей, змісту, методів, засобів та форм навчання), цілеспрямованість (визначені навчальні цілі), наукова обґрунтованість, ефективність, проєктність, індивідуальний підхід тощо.

Педагогічні технології поділяються на інформаційно-розвиваючі технології (підготовка ерудованого фахівця, що володіє необхідною системою знань, великим запасом інформації); діяльнісні технології (підготовка професіонала-фахівця, здатного грамотно вирішувати професійні задачі); розвиваючі технології (підготовка фахівця, здатного бачити і формулювати проблеми, визначати способи і засоби для їх вирішення); особистісно-орієнтовані технології (формування активної особи, яка самостійно буде і коректує свою навчально-пізнавальну діяльність) (Поняття про педагогічні технології; О. Антонова, 2015). Окрім зазначених І. Бояринова, І. Іщенко, Н. Кононец, М. Негода, Н. Павленко та ін. виділяють також технології проблемно-модульного навчання (для вивчення здобувачам освіти пропонується укрупнене структурування змісту навчального матеріалу, вибір адекватних йому методів, засобів і форм навчання, спрямованих на самостійний вибір і проходження здобувачами освіти повних, скорочених або поглиблених варіантів навчання); технологія проблемного навчання (передбачає побудову навчання шляхом розв'язування проблемних ситуацій); інтерактивні технології навчання (основна увага зосереджена на вмінні працювати в команді та ефективно керувати освітнім процесом (тренінги, ділові ігри, мозковий штурм, метод кейсів, рольові ігри, рефлексивні техніки, коучинг і наставництво)); цифрові дидактичні технології (передбачають використання онлайн-курсів, вебінарів, LMS-систем (Moodle, Google Classroom) для навчання викладачів управлінським навичкам та організації дистанційного навчального процесу); проєктні технології навчання (розробка та управління освітніми проєктами).

Завдання педагога застосувати таку технологію, яка б передбачала не тільки педагогічний вплив, але й педагогічну взаємодію, співробітництво й співтворчість у системі відносин «викладач – здобувач освіти». Оволодіваючи прийомами спілкування, керуючи діями здобувачів освіти, педагог має навчитися поєднувати педагогічний вплив із педагогічною взаємодією, що надає його професійним діям технологічного характеру.

Формування прикладної та технічної творчості передбачає розвиток винахідливості, критичного мислення, нестандартних рішень у прикладній та технічній сферах тощо.

Творчість, будучи певною мірою парадоксальною сутністю (Voznyuk, 2021), можна визначити як здатність людини створювати оригінальну та корисну роботу (Montuori, 2011), що розкриває основну

характеристику/функцію креативності, як складної адаптивної системи (Lambert, 2018) та непрагматичної, пов'язаної з внутрішньою мотивацією (яка як ситуативна не адаптивна активність постає наріжною умовою творчої активності) (Ryan, Deci, 2000).

Основним засобом реалізації творчих ідей та креативних рішень у технологічній освітній галузі є проектна діяльність. Поняття «проектна діяльність» утворене такими категоріями як «проект» і «діяльність». Під проектом (від лат. *progest* – «кидання вперед») розуміється ідеальний образ передбачуваного, можливого об'єкта або стану. З технічного погляду проект визначається як деякий комплекс науково-технічної документації з набором ілюстрованого матеріалу (кресленнями, макетами, моделями). У процесі проектної діяльності повинна бути поставлена чітка мета – формування системи інтелектуальних, технологічних знань і вмінь здобувачів освіти, які будуть втілені в розроблений і виготовлений конкурентоспроможний продукт, що володіє суб'єктивною новизною й виконаний під контролем і консультуванням педагога. У проектному навчанні втілюється гуманістична парадигма освіти, тому що метод творчих проектів, на відміну від репродуктивного виготовлення виробів, дозволяє вибирати об'єкти праці відповідно до особливостей і потреб особистості. У процесі проектної діяльності розвивається здатність створювати й виокремлювати знання з одержаної інформації, тобто проектна діяльність сприяє перетворенню не тільки знань в інформацію, але й, навпаки, інформації в знання. Основним засобом підготовки до проектної діяльності є виконання творчих проектів. Проектна діяльність формує такий алгоритм навчальної діяльності, який сприяє більш ефективному засвоєнню знань, умінь і навичок. У процесі виконання творчих проектів розвиваються загальні й спеціальні здібності. Серед них можна виділити такі: проектні, комунікативні, конструкторські, технологічні, організаторські, лінгвістичні, математичні, художні, розумові, рухові й інші здібності. Проектну діяльність можна розглядати як засіб розвитку вольових рис характеру. Труднощі, що долаються під час виконання проектів, виховують і тренують волю. У процесі проектної діяльності дуже важлива роль педагога. Він є організатором пізнавальної діяльності здобувачів-виконавців проекту, їх консультантом та менеджером. Педагог допомагає обрати тему проекту, спрямовує на пошук джерел інформації, консультує у разі виникнення труднощів тощо. При цьому він повинен враховувати рівень сформованості проектно-технологічних знань, умінь і навичок, інтереси, схильності, здібності й інші особливості кожного виконавця проекту (Технологічна освіта в контексті концептуальних засад нової української школи).

Проектне навчання для викладача технологічної освітньої галузі передбачає перехід від традиційної передачі знань до ролі фасилітатора, який спрямовує здобувачів освіти на самостійний пошук та дослідження, виконуючи реальні практичні завдання та створюючи кінцевий продукт. Педагог технологічної освітньої галузі організовує процес, який включає етапи планування, дослідження, створення продукту (конструкції, моделі, виробу) та

презентації, формуючи у виконавців проєкту творчі, інтелектуальні та практичні навички в реалістичному контексті.

Метод проєктів спрямований на активізацію пізнавальної самостійності здобувачів освіти, на розвиток їх творчого потенціалу, зокрема, і їх прикладної та технічної творчості. Цей метод дає змогу формувати творчу особистість, розвивати комунікативні здібності, створює умови для творчої самореалізації, сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, пробуджує і розвиває в майбутніх учителів талант, реалізує їх соціальні потреби, формує мотивацію до навчання.

Слід зазначити, що проєктна діяльність – інтегративний вид діяльності, що забезпечує координацію різних сторін процесу навчання та виховання, а саме: трудової, перетворювальної, навчальної, теоретичної та практичної діяльності. Вона спрямована на самостійну діяльність майбутніх учителів, зокрема індивідуальну, парну, групову. Особливістю проєктної діяльності технологічної галузі освіти є її дослідницький характер (Криворучко, 2023). Оскільки проєкт завжди спрямований на мету, досягнення якої можливо тільки шляхом побудови певного алгоритму дій, то проєктна діяльність вимагає реалізації певних етапів. Що стосується кількості етапів проєктної діяльності та їх змісту, вважаємо правильним підхід О. Коберника, який виділяє чотири етапи: організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний та заключний (Трудове навчання в школі: проєктно-технологічна діяльність).

Проєктний підхід під час вивчення дисциплін у закладі вищої освіти сприяє практичному вивченню джерел народної творчості, вихованню любові та поваги до свого народу, ознайомлення не лише з традиціями виготовлення оберегової символіки, а й сучасними техніками декоративно-прикладного мистецтва.

У Рівненському державному гуманітарному університеті майбутні вчителі технологій з метою розвитку їх творчих здібностей, прикладних умінь і навичок вивчають дисципліни «Прикладна та технічна творчість учнів» та «Декоративно-прикладна творчість учнів». В процесі навчання здобувачі освіти ознайомлюються з різними техніками декоративно-прикладного мистецтва, вчаться використовувати традиційні і сучасні прийоми оброблення різноманітних матеріалів, розвивають свої художні здібності та творчу активність. Вивчення означених дисциплін передбачає індивідуально-диференційований підхід до їх професійно-особистісного розвитку під час організації їхньої навчально-практичної діяльності та виконання проєктних робіт.

Зміст предметів передбачає формування не лише знань і вмінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, підприємництва, креативності тощо. Збагатившись новими знаннями й навичками з декоративно-прикладної творчості, майбутні вчителі технологій можуть дати друге життя речам (апсайклінг) та реалізувати найкреативніші творчі проєкти результатом яких можуть бути вироби в різноманітних техніках декоративно-ужиткового мистецтва. Здобувачі освіти виховують в собі також навички самореалізації і самоосвіти. У процесі вивчення дисциплін майбутні вчителі технологій

вчатись творчо мислити, виховувати шанобливе ставлення до ручної праці тощо (Технологічна освіта в контексті концептуальних засад нової української школи).

Спираючись на вимоги освітньої-професійної програми «Середня освіта(Трудове навчання та технології)» Рівненського державного гуманітарного університету (Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» (2023)), виділяємо такі фахові компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі освіти, вивчивши дисципліни «Прикладна та технічна творчість учнів» та «Декоративно-прикладна творчість учнів»: здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання щодо властивостей матеріалів та способи їх обробки під час вирішення професійних завдань; знання загальних питань техніки та виробництва, будови й принципів дії технічних систем; здатність до графічного і вербального описів проекту, застосовування знань сучасної техніки та технології, передових методів організації творчої діяльності, графічної грамотності, практичних умінь і навичок оформлення проектно-конструкторської документації під час розроблення та виготовлення виробів; здатність до обробки сировини й матеріалів, виготовлення виробів за допомогою ручних інструментів, ручних електрифікованих інструментів, верстатів, а також широкого спектру технологічного обладнання; здатність до організації технічної та художньо-творчої діяльності для оволодіння знаннями з формотворення, колористики й орнаментики, художнього малюнка, пластичного мистецтва, технологіями художньої обробки матеріалів.

Так, модулі навчальних дисциплін «Прикладна та технічна творчість учнів» та «Декоративно-прикладна творчість учнів» передбачають вивчення таких технік: художній розпис тканин (гарячий батик, вільний розпис, вузликовий батик), художнє набивання на тканині, об'ємну пластику з тканини (виготовлення штучних квітів з тканини, канзаши), художня пластика з паперу (витинанка, квілінг, оригамі), писанкарство, бісероплетіння, художній розпис по дереву, виготовлення виробів з фоамірану, фетру, синельного дроту тощо.

Застосування проектних технологій під час вивчення означених дисциплін передбачає використання сукупності дослідницьких, пошукових, творчих методів, прийомів, засобів навчання. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань на основі проектування сприяє свідомому вибору об'єкту проектування, враховуючи свої навички, вміння та здібності до певної техніки або бажання вдосконалити знання й практичні навички з техніки. Процес підготовки проектів розвиває в майбутніх учителів технологій основні види мислення, творчі здібності, навички прикладної та технічної творчості, пізнавальну й трудову активність, формує вміння самостійно використовувати свої знання і ухвалювати рішення, розвивати комунікативні здібності, навички лідерства та здатність до спільної роботи в групі, створює можливість для реалізації міжпредметних зв'язків, виховує технологічну культуру. При розподілі тем проектів також враховуються інтереси та побажання здобувачів освіти, їх зацікавленість у підготовці виробу в конкретній техніці.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Відтак, можемо зробити висновки, що саме проєктна діяльність є динамічним процесом, щосприяє розвитку прикладних та технічних творчих здібностей майбутніх учителів технологічної освітньої галузі, забезпечує саморозвиток і самовдосконалення здобувачів освіти, стимулює пізнавальний інтерес, розвиває мислення, навички шукати інформацію й правильно її трактувати, підбирати моделі-аналоги й аналізувати їх, самостійно конструювати майбутній виріб, презентувати результати проєкту тощо.

Завдання ж педагога – створити траєкторію руху в проєктній діяльності здобувачів освіти відповідно до їхніх потреб й інтересів, освітніх завдань. Водночас гнучкість і ситуативність педагога, уміння враховувати запит, потреб та вподобання здобувачів освітиє однією з надважливих рис сучасного викладача на всіх етапах проєктної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Сучасні технології навчання. URL: <https://studfile.net/preview/7809850/page:6/> (дата звернення: 19 вересня 2025).

Поняття про педагогічні технології. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/ophv/wp-content/uploads/sites/13/lekciya-3.-ponjattja-pro-pedahohichni-tehnolohiyi.-yih-sutnist-zahalna-klasyfikacija-factory-vplyvu-na-vybir-pedahohichnyh-tehnolohij..pdf> (дата звернення: 19 вересня 2025).

Антонова, О. (2015). Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. *Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання*: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2. НАПН України, ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського [упоряд.: Філімонова Т.В., Тарнавська С.В., Орищенко І.О. та ін.; наук. консультант Антонова О.Є.; наук. ред. Березівська Л.Д.]. Київ. С. 8-15.

Voznyuk, O. (2021). Upbringing Process as a Paradoxical Phenomenon: the Main Aspects of a New Paradigm of Education. *Creative Pedagogy*, No. 15. P. 21-30. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34063/> (дата звернення: 06 жовтня 2025).

Montuori, A. (2011). Creativity: Systems Approach. In M. A. Runco & S. R. Pritzker (Eds.), *Encyclopedia of Creativity* (2nd ed., pp. 414–421). San Diego: Academic Press.

Lambert, Philip. (2018). Creativity and Innovation: A Complex Adaptive Systems Theory. *Thesis for: PhD*.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-being. *American Psychologist*, No. 55(1). P. 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>

Технологічна освіта в контексті концептуальних засад нової української школи: матеріали Регіонального науково-методичного семінару (26 листопада 2021 року). (2021). Глухівський НПУ ім. О.Довженка. Глухів. 175 с.

Криворучко, С. (2023). Проєктна діяльність як засіб реалізації діяльнісного підходу на уроках трудового навчання (технологій). *Педагогічна Житомирщина*. № 4 (32).

Трудове навчання в школі: проєктно-технологічна діяльність. 5–12 класи (2010). О.М. Коберник, В.В. Бербец, Н.В. Дубова та ін.; за ред. О.М. Коберника. Харків. 256 с.

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» (2023). URL:

https://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/2023/osv_prog_bak_014_so_tntt_2023.pdf (дата звернення: 01 жовтня 2025).

REFERENCES

Suchasni tekhnolohii navchannia [Modern Learning Technologies]. URL: <https://studfile.net/preview/7809850/page:6/> (data zvernennia: 19 veresnia 2025). [in Ukrainian]

Poniattia pro pedahohichni tekhnolohii [The Concept of Pedagogical Technologies]. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/ophv/wp-content/uploads/sites/13/lekciya-3.-ponjattja-pro-pedahohichni-tehnolohiyi.-yih-sutnist-zahalna-klasifikacija-factory-vplyvu-na-vybir-pedahohichnyh-tehnolohij.pdf> (data zvernennia: 19 veresnia 2025). [in Ukrainian]

Antonova, O. (2015). Pedahohichni tekhnolohii ta yikh klasyfikatsiia yak naukova problema [Pedagogical Technologies and Their Classification as a Scientific Problem]. *Suchasni tekhnolohii v osviti*. Ch. 1. Suchasni tekhnolohii navchannia: nauk.-dopom. bibliohr. pokazhch. Vyp. 2. NAPN Ukrainy, DNPB Ukrainy im. V.O. Sukhomlynskoho [uporiad.: Filimonova T.V., Tarnavska S.V., Oryshchenko I.O. ta in.; nauk. konsultant Antonova O.Ie.; nauk. red. Berezhivska L.D.]. Kyiv. S. 8-15. [in Ukrainian]

Voznyuk, O. (2021). Upbringing Process as a Paradoxical Phenomenon: the Main Aspects of a New Paradigm of Education. *Creative Pedagogy*, No. 15. P. 21-30. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34063/> (data zvernennia: 06 zhovtnia 2025).

Montuori, A. (2011). Creativity: Systems Approach. In M. A. Runco & S. R. Pritzker (Eds.), *Encyclopedia of Creativity* (2nd ed., pp. 414–421). San Diego: Academic Press.

Lambert, Philip. (2018). Creativity and Innovation: A Complex Adaptive Systems Theory. Thesis for: PhD.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-being. *American Psychologist*, No. 55(1). P. 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>

Tekhnolohichna osvita v konteksti kontseptualnykh zasad novoi ukrainskoi shkoly: materialy Rehionalnoho naukovo-metodychnoho seminaru [Technological Education in the Context of the Conceptual Foundations of the New Ukrainian School]: (26 lystopada 2021 roku). (2021). Hlukhivskyi NPU im. O.Dovzhenka. Hlukhiv. 175 s. [in Ukrainian]

Kryvoruchko, S. (2023). Proiektna diialnist yak zasib realizatsii diialnisnogo pidkhodu na urokakh trudovoho navchannia (tekhnolohii) [Project Activities as a Means of Implementing an Activity Approach in Labor Training (Technology) Lessons] . *Pedahohichna Zhytomyrshchyna*. No. 4 (32). [in Ukrainian]

Trudove navchannia v shkoli: proiektno-tekhnologichna diialnist [Labour Training at School: Project and Technological Activities]. 5–12 klasy (2010). O.M. Kobernyk, V.V. Berbets, N.V. Dubova ta in.; za red. O.M. Kobernyka. Kharkiv. 256 s. [in Ukrainian]

Osvitno-profesiina prohrama «Serednia osvita (Trudove navchannia ta tekhnologii)» [Educational and Professional Program «Secondary Education (Work-related Training and Technology)»]. (2023). URL: https://www.rshu.edu.ua/images/osvitni_programi/2023/osv_prog_bak_014_so_tntt_2023.pdf (data zvernennia: 01 zhovtnia 2025). [in Ukrainian]

THE USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF FORMING APPLIED AND TECHNICAL CREATIVITY AMONG FUTURE TEACHERS OF THE TECHNOLOGICAL EDUCATION BRANCH

Olexandr VOZNIUK

Doctor of Sciences (in Pedagogy), Professor,
Professor at the English Language with Teaching Methods
In Preschool and Primary Education Department of
Zhytomyr Ivan Franko State University,
Zhytomyr, Ukraine
ORCID:0000-0002-4458-2386
e-mail: alexvoz@ukr.net

Olena SHURYN

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Vocational Education, Labor Training and
Technologies Department of
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine
ORCID: 0000-0002-8804-7860
e-mail: olena.shuryyn@rshu.edu.ua

Abstract. The article analyzes the use of pedagogical technologies in the process of forming applied and pedagogical creativity among future technology teachers. The essence of the concept of «pedagogical technology» is clarified. The main characteristics are specified and varieties of pedagogical technologies are investigated.

It is emphasized that the task of the teacher is to apply such a learning technology that would provide not only pedagogical influence, but also pedagogical interaction, cooperation and co-creation in the system of relations «teacher – student».

It was found that the main means of implementing the ideas and goals of the technological educational industry is project activity. The essence of project activities and the role of the teacher in the process of implementing project activities are explained. The importance of project learning in the technological educational field is specified.

Using the example of studying the disciplines «Applied and Technical Creativity of Students» and «Decorative and Applied Creativity of Students» at the Rivne State University for the Humanities, the content of subjects that contribute to the formation of applied and technical creativity of future teachers of the technological educational field is described.

It was concluded that project activity is a dynamic process that contributes to the development of applied and technical creative abilities of future teachers of the technological educational field, ensures self-development and self-improvement of education seekers, stimulates cognitive interest, develops creative thinking, etc.

Keywords: pedagogical technologies, applied creativity, technical creativity, technological education, project activity, project.

Стаття надійшла до редакції 20.08.2025 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 04.09.2025 р.

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 22

Упорядники:
проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С.,
доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.

Підписано до друку 30.10.2025 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 23,9. Замовлення №426/2. Наклад 300

I – 66 **Інноватика у вихованні:** зб. наук. пр. Вип. 22. / М-во освіти
і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.:
О. Б. Петренко, К. М. Павелків, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2025. 364 с.

УДК 37: 005.591.6

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:
Рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№183 від 25.01.2024 року
Ідентифікатор медіа: R30-02515

Суб'єкти у сфері друкованих медіа:
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, 33014, Україна;
тел.: (0362) 62-03-56
email: rectorat@rshu.edu.ua

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ВРМ-ПОЛІГРАФ
вул. Фабрична, 8 (р-н Льонокомбінату), м. Рівне, 33017, Україна;
тел.: 0800 - 33 - 51 - 57
email: 642134@ukr.net